

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА БАРОКОТ, ПРОСВЕТИТЕЛСТВОТО И НЕОКЛАСИЦИЗМОТ” ОД АВТОРКИТЕ Д-Р ЕВА ЃОРЃИЕВСКА И М-Р ЈОВАНА КАРАНИКИЌ, ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2402-170/7 од 112. редовна седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 5.11.2014 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Радица Никодиновска, Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- проф. д-р Јованка Денкова, Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис со наслов „Италијанската книжевност на барокот, просветителството и неокласицизмот” од авторките д-р Ева Ѓорѓиевска и м-р Јована Караникиќ наменет за студентите од прв циклус студии на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Филолошки факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „Италијанската книжевност на барокот, просветителството и неокласицизмот“ од авторките д-р Ева Ѓорѓиевска и м-р Јована Караникиќ претставува учебно помагало адаптирано на содржините од предметот *Италијанската книжевност на барокот, просветителството и неокласицизмот*, кој студентите од групата Италијански јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип го слушаат во четвртиот семестар со фонд на часови 2+2+1. Ракописот е само еден дел од дијахрониската целина која треба да ја опфати етапно историјата на италијанската книжевност од нејзините почетоци па сè до современата литература и има за цел да ги сензибилизира студентите за спецификите на секој период од италијанската литература и култура, да ги запознае со најзначајните претставници на тој период и да им ги доближи нивните дела. Авторките на почетокот од трудот приложуваат и табела од која се гледа распоредот на програмата што ја следи ракописот, на таков начин што наставните содржини се методолошки распределени за да одговорот на конкретните барања на предметот кој се изучува.

Податоци за обемот ракописот: Ракописот содржи 50 страници во А4 формат кои структурно се поделени на три поглавја во согласност со периодот на распределба на понудениот материјал: 1. Барок, 2. Просветителство, 3. Неокласицизам. Така поделениот материјал би овозможил на студентите постепено совладување на материјата од предметот и нејзино ситуирање во историската рамка на италијанската книжевност предвидена во текот на студиите. Трудот располага со одлична селективност во однос на содржините кои ги опфаќа споменатиот период, правејќи синтеза на она што секој иден италијанист би требало да го има како културолошка основа во својата професија. Во исто време, начинот на којшто е изложена материјата би им овозможил на студентите стратегиски пристап во изучувањето на литературата, не само увид во нејзината историчност, туку и задржување на конкретни дела од споменатиот период кои се подложни на длабинска анализа. На крајот од трудот е понудена и библиографија која би можела да послужи за понатамошно продлабочување на сознанијата од областа, а исто така и апликативна литература во вид на изворни поетски, прозни и драмски дела од споменатите автори на изучување.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Значењето на ракописот е несомнено со оглед на фактот што во моментот не постои сличен учебник на македонски јазик кој се занимава со оваа проблематика, па токму овој ракопис ги синтетизира знаењата од италијанската библиографија и ги прави достапни за студентите.

Краток опис на содржината: Првиот дел на ракописот е структуриран според поделбата што ја прават авторките на литературен, филозофски, научен и историски барок. На тој начин добиваме информации за историско-општествената позадина која го условува пројавувањето на барокот, а откако се дефинира поимот *барок* се наведуваат неговите конотации во различни временски периоди и се назначуваат поетичките особености. Во доменот на литературниот барок, односно поезијата, авторките ги разгледуваат предиспозициите на маринизмот како дел од барокот и неговиот зачетник Џан Батиста Марино, за подоцна да дадат осврт и на неговата противтежа – антимагинизмот, главно претставен преку поезијата на Кјабрера. Првото поглавје се заокружува со презентација на *Commedia dell arte* како типична книжевна форма воведена во италијанскиот барок. Авторките, исто така, ја разгледуваат научно-филозофската проза на периодот, при што е ставен посебен акцент врз творештвото на Џордано Бруно, Галилео Галилеј и Томазо Кампанела.

Во вториот дел се сместени претставниците од почетокот на XVIII век, наведени се принципите на книжевната школа наречена Аркадија и поетите кои творат во нејзини рамки. Овој век го најавува просветителството, при што се изнесуваат неговите дефиниции и историско-културен контекст на пројавување. Посебен осврт е даден на историчарот и филозоф Џамбатиста Вико и неговата метафизичка концепција за историјата. Авторките се задржуваат на реформата на мелодрамата која се случува во тој период и на книжевниците Метастазиио и Гравина. Се инсистира врз разновидноста на книжевните жанрови во тој период: комедијата на Голдони, поезијата на Парини, трагедијата на Алфјери.

Третиот дел се сосредоточува на историските и поетички услови во почетокот на XIX век и најавата на неокласицизмот во литературата. Се разгледуваат особеностите на овој правец во поширок контекст на уметноста и вредностите кои стремат да ги реактуелизираат неокласицистите. Авторките даваат посебен осврт на делото на Винченцо Монти како најзначаен претставник на ова движење. Неокласицизмот ги води авторките и кон разгледување на неговите последици и појавата на пуризмот во италијанската литература со делата на Антонио Чезари и Пјетро Џордани. Ракописот завршува со осврт врз делата на автори кои постепено почнуваат да го насетуваат крајот на неокласицизмот и надоаѓањето на романтизмот во литературата. Преку тоа ракописот остава простор за понатамошна дијахрониска разработка на литературните содржини кои би се изучувале во следните семестри од студиите.

Додека италијанската литература на XV век која студентите ја изучуваат во претходниот семестар им нуди аналитичко согледување на класиците Данте, Петрарка и Бокачо, овој ракопис наменет за публикување во е-библиотека во вид на скрипта по предметот *Италијанската книжевност на барокот, просветителството и неокласицизмот* би им овозможил да се стекнат со познавања од овој не толку познат период на италијанската литература. Оттаму доаѓа и неговата неопходност и значење за наставата на идните италијанисти. Ракописот се служи од една страна со традиционалната наставна метода на селективност и презентација на авторите и обележјата од споменатите периоди со намера да им понуди на студентите почетни насоки на истражување во областа. Од друга страна, како негово дополнување авторките понудуваат практикум, каде пак методолошката цел е на секоја од темите наведени во овој ракопис да се одговори со конкретна анализа на литературни текстови.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот на д-р Ева Ѓорѓиевска и м-р Јована Караниќиќ претставува труд кој одговара на основните методолошки барања на професијата, нудејќи солиден и иновативен пристап во третирањето на книжевните теми. Ракописот нуди исцрпен осврт на поголем број автори од периодот кој се изучува, понудените содржини се претставени на начин кој овозможува полесно да се согледаат дистинкциите помеѓу споменатите културни периоди на изучување.

Исто така, ракописот по својот обем и структура се совпаѓа со начелата на Правилникот за издавачка дејност на Универзитетот. Трудот е од несомнено значење за изучувањето на италијанската литература во Македонија, бидејќи претставува прво дело од овој вид, кое би можело да се користи паралелно со изворната литература на италијански јазик. Ракописот во целост ги исполнува стандардите на публикувачката дејност и затоа како рецензентска комисија му предлагаме на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет да го прифати трудот за објавување во е-библиотека на Универзитетот „Гоце Делчев“.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Радица Никодиновска, с.р.
Проф. д-р Јованка Денкова, с.р.